C/2025/5141

2025.10.28.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Az uniós civil párbeszéd bevált gyakorlatai a részvételi folyamatok fényében

(saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2025/5141)

Előadó: **Arnaud SCHWARTZ**

Tanácsadó:	Matteo VESPA (a III. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Ruairí FITZGERALD (II. Csoport felkérésére)
Közgyűlési határozat:	2024.9.19.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 52. cikkének (2) bekezdése
Illetékes szekció:	„Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2025.6.27.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2025.7.16.
Plenáris ülésszak száma:	598.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	183/3/5

1. Következtetések és ajánlások

1.1. A civil társadalomnak a polgári részvétel és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítására, valamint a civil társadalmi párbeszéd támogatására, az emberi jogok védelmére és a demokratikus gyakorlatok javítására irányuló fáradhatatlan erőfeszítései felbecsülhetetlen módon hozzájárulnak az EU erejéhez, rezilienciájához és legitimitásához ([1]).

1.2. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) rámutat arra, hogy a szociális partnerek szervezeteinek sajátos szerepét teljes mértékben el kell ismerni és tiszteletben kell tartani a szociális párbeszéd struktúráiban és folyamataiban, elismerve ugyanakkor, hogy a civil párbeszéd, amelyben az érdekelt felek szélesebb köre többféle témát vitat meg, külön folyamat. Erre a különbségtételre a szociális partnereknek, illetve a szélesebb körű civil társadalomnak nyújtott kapacitásépítési támogatás esetében is szükség van ([2]).

1.3. A nyilvánvaló geopolitikai, gazdasági, társadalmi és ökológiai válságok közepette, illetve a digitális kihívások mellett az EGSZB sürgeti az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket a szociális és civil társadalmi párbeszéd javítására irányuló korábbi EGSZB-s javaslatok alapján, és általában véve biztosítsák az egyes polgárok demokratikus szerepvállalását.

([1]) Az EGSZB hozzájárulása az Európai Bizottság 2025. évi munkaprogramjához: https://www.eesc.europa.eu/en/documents/resolution/european-economic-and-social-committee-contribution-2025-european-commission-work-programme-all-languages.

([2]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi ajánlásra a szociális párbeszéd uniós erősítéséről (COM(2023) 38 final – 2023/0012 (NLE)); és a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A szociális párbeszéd erősítése az Európai Unióban: a szociális párbeszéd teljes potenciáljának kihasználása a méltányos átállás kezelésében (COM(2023) 40 final) (HL C 228., 2023.6.29., 87. o.), 1.7. pont.

1.4. Az EGSZB emellett arra kéri az uniós intézményeket, hogy használják ki a civil társadalmi párbeszéd által nyújtott egyéb lehetőségeket, amelyeket ez a saját kezdeményezésű vélemény is felvázol.

1.5. Az Európai Bizottságnak *a civil társadalmi szervezetekkel való együttműködésének fokozására* vonatkozó kötelezettségvállalása alapján az EGSZB szorosan együtt kíván működni az Európai Bizottsággal egy civil társadalmi platform létrehozásában, irányításában és rendszeres működtetésében.

1.6. Ez utóbbit illetően az EGSZB – amely a Szerződés értelmében a munkáltatók, a munkavállalók és a civil társadalmi szervezetek képviselőiből áll, azaz a szervezett civil társadalom otthona – javasolja, hogy a védnöksége alatt álljon fel ez a platform. Létrejött egy EGSZB-tagokból álló külön ad hoc csoport azzal a céllal, hogy az EGSZB ezen keresztül fejtse ki a platformmal kapcsolatos tevékenységeit.

1.7. Az uniós intézmények támogatásával az EGSZB a nyilvánosság és a szervezett civil társadalom részvételének központjaként és védnökeként is működhetne, megsokszorozva az Európai Bizottság és más intézmények által folytatott konzultációk hatását, és véleményein keresztül szisztematikusan összegyűjthetné tagjainak és általában az európai szervezett civil társadalomnak az európai politikai napirenden szereplő főbb prioritásokkal és politikákkal kapcsolatos észrevételeit ([3]).

1.8. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy javaslatai az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ), az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és az Európa jövőjéről szóló konferencia 2022. május 9-i zárójelentésére épülnek, amely utóbbi kifejezetten kéri az EGSZB intézményi szerepének megerősítését, valamint szerepvállalásának növelését a részvételi demokráciával kapcsolatos tevékenységek – például a civil társadalommal folytatott strukturált párbeszéd – elősegítőjeként.

2. **Általános megjegyzések**

2.1. A szervezett civil társadalomnak kulcsszerepet kell játszania abban, hogy a demokratikus döntéshozatalban elősegítsék az egyének és társadalmi csoportok teljes, sokszínű körének részvételét, és hangot adjanak törekvéseiknek. A civil társadalom részvétele az európai demokrácia alapvető eleme. Ez egyrészt az uniós politikák legitimitásának előfeltétele, másrészt pedig olyan eszköz, amely biztosítja, hogy az európai szinten kidolgozott politikák és jogszabályok megfeleljenek az e politikák által érintett összes ember helyzetének és szükségleteinek. Az intézmények és a civil társadalom közötti párbeszéd kulcsfontosságú eszköze az emberek demokráciába vetett bizalmának kiépítése szempontjából.

2.2. Az EGSZB az EUMSZ alapján megbízott tanácsadó testületként ([4]) különleges szakértelemmel rendelkezik, és a civil társadalmi párbeszéd egyedülálló, állandó fórumát képezi, ahol a munkáltatók, a munkavállalók és egyéb civil társadalmi szervezetek konszenzuson alapuló megoldásokkal állnak elő ([5]). Tagjai a saját szervezeteiktől kaptak megbízást ([6]), és nagyjából 90 millió embert képviselnek az élet minden területéről.

2.3. Az EGSZB évtizedek óta hozzájárul a civil párbeszéd fejlődéséhez ([7]), amely később bekerült a Lisszaboni Szerződés 11. cikkének (1) és (2) bekezdésébe. Az EGSZB megjegyezte ([8]), hogy a Civil Society Europe az utóbbi időben a civil társadalmi párbeszéd formálisabb és strukturáltabb uniós keretére való áttérést szorgalmazza ([9]).

([3]) Az EGSZB kapcsolattartó csoportja, 2024-es párbeszédsorozat – Vitaanyag *a civil társadalomra vonatkozó európai stratégiáról*: https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-01/reflection_paper_on_a_european_strategy_for_civil_society_fin_eesc-2024-04653-00-00-info-edi.pdf.

([4]) EUMSZ 300–304. cikk.

([5]) EUMSZ 300. cikk (2) bekezdés.

([6]) HL C 349., 2023.9.29., 4.5. pont és Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: további lépések (feltáró vélemény a belga elnökség felkérésére) (HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj), 1.8. pont.

([7]) Az EGSZB 2020. évi gyűjteménye a részvételi demokráciáról: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/participatory-democracy-success-story-written-eesc.

([8]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, 3.8. pont.

([9]) A Civil Society Europe nyílt levele az Európai Bizottság elnökéhez, 2022.: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/participatory-democracy-success-story-written-eesc. Ez nem foglalja magában a szociális partnereket.

2.4. Az EGSZB emellett felkérte az uniós intézményeket, hogy vállaljanak vezető szerepet a civil társadalomnak szóló világos cselekvési tervet tartalmazó stratégia kidolgozásában ([10]). A belga elnökség kérésére az EGSZB a közelmúltban megvizsgálta, hogy milyen módon lehetne erősíteni a civil társadalmi párbeszédet, illetve hogy miként lehetne kialakítani egy olyan keretrendszert, amely jobban elősegíti a polgárok közvetlen részvételét és a közvetítő szervekkel folytatott párbeszédet, mind európai, mind tagállami szinten ([11]).

2.5. Az EGSZB e témában végzett korábbi munkája ([12]) nyomán ez a vélemény felvázolja egy olyan keretrendszer főbb jellemzőit, amely az EUMSZ és a bevált gyakorlatok alapján uniós szinten jobban elősegíti a civil társadalmi párbeszédet.

3. **A civil társadalmi párbeszéd célja**

3.1. A civil társadalmi párbeszédnek az intézmények és a szervezett civil társadalom közötti állandó, strukturált, egyenlő és érdemi interakciónak kell lennie, amelynek célja, hogy megfelelő politikákat hozzon létre, amelyeket aztán végrehajtanak és értékelnek.

3.2. Az Európa jövőjéről szóló konferencia ajánlásaira építve az EGSZB-nek a civil társadalom konzultációs eljárásainak és általában a civil társadalmi párbeszédnek az intézményi őreként betöltött különleges szerepét ki kell emelni és javítani kell, amint azt a polgári fórumokról szóló véleményében kifejtette ([13]).

3.3. A civil társadalmi párbeszédnek inkluzívnak, átláthatónak és eredményorientáltnak is kell lennie, lehetővé téve az információk, a szakértelem és a tapasztalatok érdemi cseréjét, valamint teret adva a visszajelzéseknek. Ez magában foglalja a megoldások, valamint a hatóságok és a civil szervezetek közötti tartós partnerségek közös kialakítását. A párbeszédnek a politikai döntéshozatali ciklus minden szakaszában, illetve annak minden szintjén meg kell történnie, a napirend meghatározásától az álláspontok és prioritások kialakításán át az értékelésig. A civil társadalmi párbeszédnek biztosítania kell, hogy a politikai döntések során figyelembe vegyék az érintettek, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok és a leginkább marginalizáltak szükségleteit, biztosítva részvételüket a politikai döntéshozatali folyamatban és az elfogadott intézkedések hatékonyságát.

3.4. Az uniós szintű civil társadalmi párbeszédbe mindig be kell vonni az uniós szintű civil társadalmi szervezeteket. Az EGSZB 2004-ben hozta létre a kapcsolattartó csoportot – jó példával járva elöl az uniós szervek körében –, hogy keretet biztosítson a párbeszédhez és az együttműködéshez az EGSZB és az európai civil társadalmi szervezetek és hálózatok között. A csoport összekötő szerepet tölt be a közös érdekű horizontális kérdésekben. A kapcsolattartó csoport egyedülálló intézményi struktúrát biztosít az európai civil társadalmi ernyőszervezetek számára ([14]), így lehetővé teszi a civil társadalmi párbeszédet és előmozdítja a részvételi demokráciát. Olyan csatornát jelent, amelyen keresztül a kapcsolattartó csoportban részt vevő szervezett civil társadalom megvitathatja és befolyásolhatja az uniós menetrendet és a döntéshozatali folyamatokat (ahogy arról az EUSZ 11. cikke rendelkezik) ([15]).

([10]) Az EGSZB hozzájárulása az Európai Bizottság 2025. évi munkaprogramjához, 6.7. pont: https://www.eesc.europa.eu/en/documents/resolution/european-economic-and-social-committee-contribution-2025-european-commission-work-programme-all-languages.

([11]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj.

([12]) Különösen: HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a demokrácia védelméről (COM(2023) 630 final) – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az 1024/2012/EU és az (EU) 2018/1724 rendeletnek az (EU) XXXX/XXXX irányelvben meghatározott bizonyos követelmények tekintetében történő módosításáról (COM(2023) 636 final) – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a harmadik országok nevében végzett érdekképviselet átláthatóságára vonatkozó harmonizált belső piaci követelmények megállapításáról és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról (COM(2023) 637 final) (HL C, C/2024/4061, 2024.7.12., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4061/oj, HL C 349., 2023.9.29., 69. o.2023.9.29., 69 o.), HL C 228., 2023.6.29., 87. o.

([13]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Hogyan lehet megszólítani a célközönséget, és hogyan lehet eredményesen felhasználni a polgári vitacsoportok munkájának eredményeit? (saját kezdeményezésű vélemény) (HL C 349., 2023.9.29., 69. o.) és Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Egyenlőtlenségek általában a szociális védelem terén és konkrétan az új munkavégzési formák, valamint az atipikus munkavállalók tekintetében (saját kezdeményezésű vélemény) (HL C, C/2025/106, 2025.1.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/106/oj), 5.9. pont.

([14]) Ez nem foglalja magában az európai szociális partnerek szervezeteit: A civil társadalmi szervezetek listája: https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/liaison-group/organisation/civil-society-organisations-societes-civiles-organisees.

([15]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, 2.4. pont.

3.5. Az uniós intézményeknek jogi kötelességük az EUSZ 11. cikkének folyamatos és hatékony végrehajtása uniós szinten ([16]), amint azt a kapcsolattartó csoport közelmúltbeli, *A civil társadalomra vonatkozó európai stratégia* ([17]) című vitaanyagában is hangsúlyozta. Az EUSZ 11. cikke jogilag kötelezi az uniós intézményeket arra, hogy nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet folytassanak az érdekképviseleti szervezetekkel és a civil társadalommal. Hiányoznak azonban az arra vonatkozó iránymutatások, hogy a civil társadalom hogyan vehet részt ebben az uniós intézményekkel folytatott érdemi párbeszédben ([18]).

3.6. Az EGSZB úgy véli, hogy az EUSZ 11. cikkének hatékony érvényesülése érdekében elengedhetetlen, hogy bizonyos normákat alkalmazzanak az uniós intézmények körében. Ez célja szerint olyan kérdésekre vonatkozik, mint a civil társadalmi párbeszéd jelentése, eredményorientáltsága, a tevékenységek rendszeressége és időzítése, a politikai menetrend és prioritások megosztása, a kiszolgáltatott helyzetű csoportok bevonása, a visszajelzések és az eredmények. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy ez a stratégia valódi potenciállal rendelkezik arra, hogy az európai szakpolitikai intézkedések végrehajtása jobb hatással legyen a polgárok mindennapi életére. Mindemellett ha javul az EUSZ 11. cikkének végrehajtása, minek következtében a szervezett civil társadalom hatékonyabban részt vehet az uniós döntéshozatali folyamatban, és ezzel párhuzamosan megerősödik az EGSZB szerepe, akkor célzottabbá és hatékonyabbá válnak a szakpolitikák ([19]).

3.7. A civil társadalmi párbeszéd résztvevőinek a szervezett civil társadalom által delegált képviselőknek kell lenniük. A nemzeti és regionális civil szervezetek hagyományosan önszerveződő tagságon alapuló hálózatokba és uniós ernyőszervezetekbe tömörülve lépnek kapcsolatba az uniós intézményekkel. Az Európai Parlament, majd az Európai Bizottság a különböző finanszírozási programokon keresztül támogatta ezt a transznacionális együttműködést a demokratikus részvétel és a jobb kormányzás biztosítása, a polgárok és az uniós intézmények közötti szakadék áthidalásának segítése, valamint a magánérdekek kiegyensúlyozása érdekében.

3.8. A civil társadalmi párbeszéd nem zárja ki azt, hogy a szervezett civil társadalom más fontos szereplőkkel, például agytrösztökkel, kutatóintézetekkel és más érdekelt szervezetekkel együtt részt vegyen a konzultációs és politikai döntéshozatali fórumokon. A helyettesítés helyett inkább ki kell egészítenie a minőségi jogalkotási keretben meghatározott, az érdekeltek bevonásával kapcsolatos jelenlegi gyakorlatokat, és hozzá kell járulnia az átláthatóság, a visszajelzés és a nyomon követés javításához.

3.9. Az EGSZB megismétli a civil társadalmi párbeszédre vonatkozó stratégia kialakításával kapcsolatos kérését ([20]), amelynek eredményeképpen cselekvési tervet kell készíteni. *A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: további lépések* című véleményében az EGSZB azt javasolta, hogy a stratégia tartalmazzon pillért az európai demokrácia védelméről szóló csomag részeként. Ez a kérés továbbra is érvényes, és azt bele kell foglalni az európai demokráciapajzsra vonatkozó, előkészítés alatt álló javaslatba. Emellett a stratégia törekedhetne arra, hogy az EGSZB III. Csoportja és számos civil társadalmi hálózat, szervezet és képviselő kérésének megfelelően ([21]) az uniós intézmények között intézményközi megállapodás jöjjön létre, amely meghatározza az intézkedéseket és a felhasználandó *kapcsolódó forrásokat*. Ez az EGSZB közreműködésével és a civil társadalmi hálózatok uniós szintű részvételével történhetne. A stratégia az első lépés lenne a civil társadalom szerepének megerősítése és a civil társadalmi párbeszéd továbbfejlesztése felé ([22]).

3.10. Az EGSZB megjegyzi, hogy az Európai Bizottság elkötelezte magát amellett, hogy fokozza a civil társadalommal való együttműködést a demokrácia, a jogállamiság és a kapcsolódó kérdések terén, és létrehoz egy civil társadalmi platformot a szisztematikusabb civil társadalmi párbeszéd támogatására, valamint arra, hogy megerősíti a civil társadalom, az aktivisták és az emberi jogok védelmezőinek munkájuk során történő védelmét ([23]).

3.11. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a Szerződések által megbízott, a munkaadói, munkavállalói és egyéb civil társadalmi szervezetek képviselőiből álló uniós konzultatív testületként tegye a civil társadalmi platform létrehozását, működését és irányítását elősegítő fogadó intézménnyé, és ehhez megfelelő kiegészítő forrásokkal támogassa.

([16]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, 5.3. pont.
([17]) https://www.eesc.europa.eu/hu/news-media/news/civil-society-organisations-call-eu-civil-society-strategy.
([18]) Kapcsolattartó csoport, 2024-es párbeszédsorozat – Vitaanyag *a civil társadalomra vonatkozó európai stratégiáról.*
([19]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, 1.9. pont.
([20]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, 1.5. pont.
([21]) https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2024-01/OpenLetter_EN_updated.pdf.
([22]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, 1.5. pont.
([23]) McGrath biztos megbízólevele: https://commission.europa.eu/document/download/27636865-211e-46fe-97fb-582b514c78f9_en?filename=mission-letter-mcgrath.pdf.

3.12. Amint azt az EGSZB korábban megállapította, a szociális partnerek szervezeteinek sajátos szerepét teljes mértékben el kell ismerni, tiszteletben kell tartani és elő kell mozdítani a szociális párbeszéd struktúráiban és folyamataiban, ugyanakkor elismeri, hogy a civil társadalmi párbeszéd, amelyben az érdekelt felek szélesebb köre többféle témát vitat meg, külön folyamat ([24]). A civil társadalmi párbeszéddel kapcsolatos megbeszélések és intézkedések, beleértve a civil társadalmi platformot is, nem áshatják alá, nem sérthetik meg és nem zavarhatják a szociális párbeszédet vagy a szociális partnerek szerepét és előjogait, ahogyan azt a Szerződések meghatározzák. A szociális párbeszédet annak aláásása helyett meg kell erősíteni.

4. **A civil társadalmi párbeszédet uniós szinten jobban elősegítő keretrendszer megteremtése**

4.1. Az EU civil társadalmi párbeszédre vonatkozó meglévő keretét úgy határozták meg ([25]), hogy az magában foglalja mind a „vertikális" dimenziót (ágazatspecifikus civil társadalmi párbeszéd a civil szervezetek és partnereik között a jogalkotó és végrehajtó hatóságokon belül az egyes szakpolitikákról), mind a „transzverzális" dimenziót (strukturált és rendszeres párbeszéd az uniós intézmények, illetve nemzeti partnereik és a civil társadalom között az EU és az uniós horizontális politikák fejlesztéséről). Az uniós civil társadalmi párbeszéd mind a konkrét szakpolitikai területeket, mind az általános politikai és politikai iránymutatásokat érinti (ilyen például az Európai Bizottság éves munkaprogramja).

4.2. E tekintetben, és azzal a céllal, hogy a szervezett civil társadalommal közösen olyan európai keretet hozzanak létre, amely jobban elősegíti a civil társadalmi párbeszédet uniós szinten, az EGSZB felhívja az uniós intézmények figyelmét az alábbi nemzeti bevált gyakorlatokra, amelyek kiemelik a sikeres részvételi folyamatokat:

4.2.1. Franciaországban a nyilvános vitával foglalkozó nemzeti bizottság (CNDP) ([26]) egy független hatóság, amely biztosítja a nyilvánosság tájékoztatáshoz és részvételhez való jogát a környezeti hatással járó projektek és közpolitikák kidolgozásában. A CNDP beavatkozása során nemcsak a „hogyan"-ra, hanem a „miért"-re is rákérdez, és így már a legkorábbi szakasztól kezdve lehetővé teszi a döntések befolyásolását.

4.2.2. Olaszországban az olasz alkotmány 118. cikke a polgárok számára az állami intézményekkel egyenrangúan biztosítja a közérdekű autonóm kezdeményezés jogát. A szubszidiaritás elve tükröződik a megosztott igazgatásra vonatkozó helyi rendeletekben, bár alkalmazása továbbra is összetett és változóan értelmezhető ([27]).

4.2.3. Írországban a Nemzeti Gazdasági és Szociális Tanács (NESC) ([28]) elemzi a fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődéssel kapcsolatos stratégiai politikai kérdéseket, és jelentést tesz a kormánynak. Az NESC esetében a „szociális partnerség" öt pillérét a szakszervezetek, az üzleti és munkáltatói szervezetek, a mezőgazdasági és gazdálkodó szervezetek, a közösségi és önkéntes szektor, valamint a környezetvédelmi pillér alkotják.

4.2.4. Lettországban a kormány és több mint 500 szervezet között 2005-ben aláírt együttműködési megállapodás ([29]) strukturálja a civil társadalmi párbeszédet. A civil társadalmi párbeszéd egyre inkább kulcsfontosságú koordinációs szerephez jut munkacsoportokkal, választottbírósági lehetőségekkel és a nyilvános döntéseknek szentelt portállal. A civil társadalmi szervezetek éves parlamenti fórumon, nyílt napokon, valamint a kül- és európai ügyekről szóló jelentés elkészítésében is részt vesznek. Minden dokumentum elérhető az interneten, és az ülések gyakran hibrid formában zajlanak, hogy megkönnyítsék a régiók részvételét.

4.2.5. Hollandiában konzultatív testületként az Éghajlatügyi Tanács ([30]) felelt a 2018–2019-es nemzeti éghajlatváltozási megállapodás kidolgozásáért. A kormány vezetésével a gazdasági ágazatok, a civil szervezetek és a helyi hatóságok képviselőinek közreműködését fogta össze. A 2019-ben előterjesztett megállapodás hangsúlyozza az energetikai átállás visszafordíthatatlanságát és az erőteljes politikai elkötelezettség szükségességét.

([24]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, 1.4. pont.
([25]) Lásd pl. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: további lépések (feltáró vélemény a belga elnökség felkérésére) (HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj), 3.5. pont.
([26]) www.debatpublic.fr.
([27]) www.labsus.org/2024/03/unutopia-realizzata-dieci-anni-dopo.
([28]) www.ihrec.ie.
([29]) www.icnl.org/wp-content/uploads/Latvia_memo.pdf.
([30]) www.klimaatakkoord.nl.

4.2.6. Svédországban ([31]) a kormány és a civil társadalom közötti együttműködés a polgárok közpolitikai döntéshozatalban való részvételének megerősítését célzó párbeszédplatformok és stratégiai partnerségek köré szerveződik. A válsághelyzetekre való felkészültségben jelentős szerep hárul mind az egyes emberekre, mind pedig a helyi és a nemzeti szintű hatóságokra.

5. **Szerveződés az egyes uniós intézményeken belül**

5.1. Az EGSZB konzultatív szerepe lehetővé teszi az európai civil társadalom számára, hogy részt vegyen az Európai Unió döntéshozatali folyamatában, ezáltal támogatva az európai eszmét, és segítve a közvélemény Európába vetett bizalmának növelését ([32]).

5.2. A civil társadalmi párbeszédet a három fő uniós intézménnyel együttműködésben kellene megszervezni, a saját struktúrájuknak és céljaiknak megfelelően. Az alábbiakban ismertetünk néhány intézkedést, amelyekre sor kerülhetne.

5.3. Európai Parlament – a civil társadalommal folytatott strukturált párbeszéd megszervezésével megbízott alelnök kinevezése mellett minden parlamenti bizottság titkárságán kapcsolattartó pontokat lehetne létrehozni a civil társadalmi párbeszéd számára, beleértve az e bizottságok képviseleti szervezeteivel folytatott éves párbeszédet, valamint a szervezett civil társadalommal a Parlamentben megvitatott kulcsfontosságú kérdésekről folytatott éves párbeszédet, támogatva az előadók és a civil társadalmi szervezetek közötti együttműködést.

5.4. Európai Bizottság – a következők létrehozása javasolt: a civil társadalmi párbeszédre vonatkozó iránymutatások a különböző főigazgatóságokon belül; a civil társadalmi párbeszéddel foglalkozó szolgálatközi csoport, amelynek tagjai a különböző főigazgatóságokról érkeznek; a civil társadalmi párbeszéddel kapcsolatos képzések; és – a korábban javasoltaknak megfelelően – egy civil társadalmi platform, amelynek az EGSZB lenne a házigazdája. E tekintetben az EGSZB Elnöksége 2025 áprilisában úgy határozott, hogy EGSZB-tagokból álló külön csoportot hoz létre annak érdekében, hogy elmélyítse az EGSZB elköteleződését a platform mellett.

5.5. Tanács – A Tanácsnak felül kell vizsgálnia, hogy miként szervez rendszeres konzultációkat a szervezett civil társadalommal jogalkotási és szakpolitikai munkájáról. Ezekre a konzultációkra úgy is sor kerülhet, hogy civil társadalmi szervezeteket meghívnak a munkacsoportok üléseire. Ezenkívül a Tanács soros elnökségei megbeszéléseket szervezhetnek a civil társadalmi szervezetekkel a prioritásaikról ([33]).

6. **A civil társadalmi párbeszéd és az EGSZB**

6.1. Az EGSZB a munkáltatók, a munkavállalók és egyéb civil társadalmi szervezetek képviselőiből álló konzultatív testületként kulcsszerepet játszik a civil társadalmi párbeszéd megőrzésében és előmozdításában.

6.2. Az uniós civil társadalomnak az EGSZB munkájába való bevonásának jelenlegi gyakorlatai folytatódni fognak. Ide tartozik különösen a kapcsolattartó csoport, a civil szervezetekkel való meghallgatások szervezése, az EGSZB-vélemények megfogalmazásához való hozzájárulás, az ifjúsági teszt, a civil szervezetek meghívása a plenáris üléseken való felszólalásra, valamint az éves Civil Társadalmi Hét.

6.3. A nem kormányzati szervezetek 2015. évi, Rigában tartott fórumán elfogadott ütemterv nyomán az EGSZB kapcsolattartó csoportja 2018-ban cselekvési tervet dolgozott ki a Szerződés 11. cikke (1) és (2) bekezdésének végrehajtására. Az egyik javaslat a civil társadalmi párbeszéd európai megfigyelőközpontjának létrehozására irányult. Az EGSZB tudomásul veszi ezt a kérést ([34]).

([31]) www.nodsverige.se/english/.

([32]) Egy új Eurobarométer felmérés azt mutatja, hogy minden eddiginél nagyobb bizalom övezi az EU-t: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_6126.

([33]) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: további lépések (feltáró vélemény a belga elnökség felkérésére) (HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj).

([34]) HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, 1.11. pont.

6.4. Végezetül az EGSZB megismétli *A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: további lépések* című véleményében megfogalmazott felhívását, amely civil társadalmi párbeszédre vonatkozó stratégia kidolgozását szorgalmazza. Ennek egy olyan cselekvési tervhez kell vezetnie, amely az európai demokráciapajzsra vonatkozó javaslat részeként pillért tartalmazhat.

Brüsszel, 2025. július 16.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE